

Sygn. akt I Ns 1371/15

POSTANOWIENIE

Dnia 22 grudnia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Nowym Targu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Przemysław Mościcki

Protokolant: protokolant sądowy Helena Kubasek

po rozpoznaniu w dniu 22 grudnia 2015 r. w Nowym Targu

na rozprawie

sprawy z wniosku Ł. W.

o zatwierdzenie uchylecia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po K. N.

postanawia

I. oddalić wniosek;

II. kosztami postępowania obciążyć wnioskodawczynię.

Sygn. akt I Ns 1371/15

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 22 grudnia 2015 r.

W złożonym w dniu 9 listopada 2015 r. wniosku Ł. W. domagała się zatwierdzenia przez Sąd oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych niezachowania terminu do złożenia oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku po ojcu K. N., zmarłym 23 października 2011 r. w N., ostatnio stale zamieszkałym w S. oraz przyjęcia oświadczenia o odrzuceniu spadku po nim.

W uzasadnieniu wnioskodawczyni wskazała, że jej ojciec K. N. zmarł 23 października 2011 r. Przed tut. Sądem toczyło się postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku po nim, sygn. akt I Ns 800/13, zakończone postanowieniem z dnia 5 lutego 2014 r., zgodnie z którym Ł. W. nabyła spadek w 1/2 części. Wnioskodawczyni nie złożyła w terminie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku, co skutkowało uznaniem, że przyjęła spadek wprost. Nie składając żadnego oświadczenia spadkowego w terminie wnioskodawczyni pozostawała w błędzie co do składu spadku. Była bowiem przekonana, że ojciec nie pozostawił żadnego wartościowego majątku, jak i żadnych długów. Wnioskodawczyni nie utrzymywała żadnych kontaktów z ojcem, który rozwiódł się z matką wnioskodawczyni i wyprowadził z domu, gdy wnioskodawczyni miała 7 lat. Dopiero przed śmiercią wnioskodawczyni odwiedziła ojca w szpitalu i nawiązała z nim kontakt. Wnioskodawczyni dołożyła należytej staranności, aby ustalić stan majątkowy spadkodawcy. W trakcie leczenia wielokrotnie pytała go czy nie ma żadnych długów, czy zaciągał kredyty lub pożyczki, a on zawsze odpowiadał, że nie ma żadnego majątku, ani żadnych długów. Po śmierci ojca dokonała przejrzenia dokumentów ojca, ale nie znalazła żadnych dokumentów finansowych dotyczących ewentualnych długów. O istnieniu tych długów wnioskodawczyni dowiedziała się dopiero 22 grudnia 2014 r. z zawiadomienia o wszczęciu postępowania egzekucyjnego. Od tej daty należy zatem liczyć roczny termin do uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. N., ostatnio zamieszkały w S., zmarł 23 października 2011 r., pozostawiając dwoje dzieci, w tym córkę Ł. W.. W ustawowym terminie Ł. W. nie złożyła oświadczenia w przedmiocie przyjęcia bądź odrzucenia spadku po nim. Jak wynika z pisma Urzędu Stanu Cywilnego z 8 sierpnia 2013 r. złożonego do akt I Ns 800/13 (k. 16) Ł. W. odebrała po śmierci K. N. odpis aktu zgonu spadkodawcy.

Wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po nim złożył w lipcu 2013 r. jego wierzyciel (...) S.A. w S.. We wniosku wierzyciel powołał się na swój interes we wszczęciu postępowania polegający na tym, że posiada w stosunku do spadkodawcy tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty z 19 maja 2011 r. wydanego przez Sąd Rejonowy w Sosnowcu oraz na podstawie tego tytułu prowadzi egzekucję komorniczą. Wszczęcie postępowania o stwierdzenie nabycia spadku jest zatem konieczne, aby uzyskać klauzulę wykonalności przeciwko spadkobiercom dłużnika.

Wniosek tej treści doręczono Ł. W. 11 września 2013 r.

Do sprawy o stwierdzenie nabycia spadku pismem z 5 września 2013 r. zgłosił swój udział w sprawie kolejny wierzyciel spadkodawcy – (...) S.A., który również powołał się na posiadany przez siebie tytuł wykonawczy przeciwko K. N. oraz prowadzone przeciwko niemu postępowanie egzekucyjne.

Ł. W. stawiała się na rozprawie w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku po ojcu w dniu 13 listopada 2013 r., podczas której złożyła zapewnienie spadkowe. W czasie tej rozprawy oświadczyła, że nie miała świadomości, że ojciec zostawił długi oraz że może odrzucić spadek po ojcu; przyznała, że takiego oświadczenia nie złożyła.

Ł. W. stawiała się następnie na rozprawie w dniu 5 lutego 2014 r., podczas której oświadczył, że zamierza złożyć wniosek o uchylenie się przez nią od skutków niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po ojcu.

dowód: akta I Ns 800/13 – wniosek (k. 2-3), odpis nakazu zapłaty, postanowienia o nadaniu mu klauzuli wykonalności (k. 10), postanowienie o zawieszeniu egzekucji z uwagi na śmierć dłużnika (k. 11), pismo z 4.09.2013 (k. 21), protokół rozprawy z 13.11.2013 (k. 33), protokół rozprawy z 5.02.2014 (k. 49).

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych wyżej dowodów, które nie były kwestionowane.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 1019 § 1 k.c. jeżeli oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku zostało złożone pod wpływem błędu lub groźby, stosuje się przepisy o wadach oświadczenia woli z następującymi zmianami:

- 1) uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia powinno nastąpić przed sądem;
- 2) spadkobierca powinien jednocześnie oświadczyć, czy i jak spadek przyjmuje, czy też go odrzuca.

W powyższy sposób spadkobierca, który pod wpływem błędu lub groźby nie złożył żadnego oświadczenia w terminie, może uchylić się od skutków prawnych niezachowania terminu (§ 2 art. 1019 k.c.).

Zgodnie z art. 84 k.c. w zw. z art. 88 § 2 k.c. uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu można skutecznie złożyć w ciągu roku od wykrycia błędu, a błąd powinien dotyczyć czynności prawnej oraz być istotny, tzn. uzasadniający przypuszczenie zachowania innego aniżeli zaistniało na skutek błędu.

Przyjmuje się w doktrynie, że błąd uzasadniający uchylenie się od skutków niezachowania terminu do złożenia oświadczenia woli o odrzuceniu spadku może dotyczyć braku wiedzy o rzeczywistym stanie majątku spadkowego, z tym zastrzeżeniem, że nie jest on wynikiem braku staranności po stronie spadkobiercy (E.Skowrońska-Bocian, Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga czwarta. Spadki, Wyd. „LexisNexis”, Warszawa 2003, s. 197). Analogiczny pogląd ma również ugruntowaną pozycję w orzecznictwie – zob. np. postanowienie SN z 29.11.2012, II CSK 171/12, Lex 1294457; także postanowienie SN z 01.12.2011, I CSK 85/11, LEX nr 1147725, gdzie wskazano, iż „o błędzie co do przedmiotu spadku można mówić wtedy, gdy brak wiedzy o rzeczywistym stanie majątku spadkowego nie jest

wynikiem braku staranności po stronie spadkobiercy, czy też inaczej, gdy "błąd jest usprawiedliwiony okolicznościami sprawy". W postanowieniu z 5.07.2012, IV CSK 612/11, OSNC 2013/3/39 Sąd Najwyższy podkreślił, iż „niewiedza spadkobiercy o stanie spadku, pomimo podjętych odpowiednich i możliwych działań, może być uznana za błąd istotny (art. 1019 § 2 w związku z art. 84 § 2 k.c.).

Przenosząc te rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że jakkolwiek w przypadku wnioskodawczyni można mówić o zaistnieniu błędu uzasadniającego uchylenie się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia woli o odrzuceniu spadku, to jednak uchylenie się wnioskodawczyni w tym zakresie nastąpiło z przekroczeniem rocznego terminu od wykrycia błędu. W związku z tym uchylenie się wnioskodawczyni nie wywołuje skutku prawnego z uwagi na treść art. 1019 § 2 w zw. z art. 88 § 2 k.c.

Wbrew twierdzeniom wnioskodawczyni o tym, że spadkodawca pozostawił długi, dowiedziała się ona nie z pisma Komornika z grudnia 2014 r., lecz już z wniosku o stwierdzenie nabycia spadku w sprawie I Ns 800/13. Zawiadomienie o wszczęciu egzekucji z 22 grudnia 2014 r. dotyczy zresztą należności spółki (...), które były podstawą do wystąpienia przez ten podmiot z wnioskiem o stwierdzenie nabycia spadku po K. N.. Już we wniosku w sprawie I Ns 800/13 spółka (...) wskazała na istniejący bezsporny dług spadkodawcy, stwierdzony tytułem wykonawczym. Po otrzymaniu odpisu tego wniosku w dniu 11 września 2013 r. Ł. W. dowiedziała się o długach spadkodawcy, a zatem o podstawie do uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku z powodu błędu. Zamiar taki wnioskodawczyni deklarowała zresztą już na rozprawie w dniu 5 lutego 2014 r. – zatem najpóźniej od tej chwili można liczyć roczny termin do uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku. Termin ten upłynął najpóźniej 5 lutego 2015 r., co oznacza, że wniosek złożony przez wnioskodawczynię w niniejszej sprawie w listopadzie 2015 r. nie mógł zostać uwzględniony. Termin określony w art. 88 § 2 k.c. jest terminem prawa materialnego, nie ulega on przywróceniu. Uchybienie temu terminowi powoduje niemożność złożenia skutecznego oświadczenia o uchyleniu się od skutków prawnych niedokonania czynności prawnej z powodu błędu.

Z tych względów Sąd oddalił wniosek, orzekając o kosztach na podstawie art. 520 § 1 k.c.